

Időjárási radarok és produktumaik

Hadvári Marianna
Országos Meteorológiai Szolgálat
Távérzékelési Osztály

2019. Július 11.

Alapítva: 1870

Radio Detection And Ranging

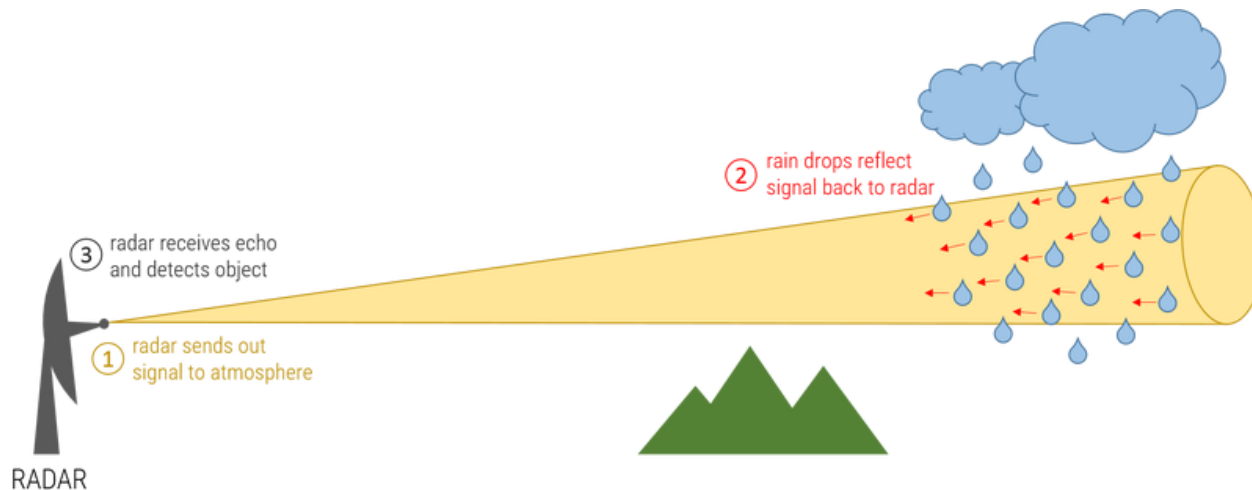
1935 - Robert Alexander Watson-Watt – Repülőgépek helyzet-
meghatározása

rádiótechnikai rendszer, mely adó, vevő, antenna és megjelenítő
berendezésből áll

nagy energiájú elektromágneses impulzusokat bocsát ki
a rádióhullámok a hidrometeorokról (is) visszaverődnek és szóródnak

A visszaverődések detektálásával információt nyerhetünk a
visszaverődést okozó objektumok helyzetéről és tulajdonságairól

A vett jelet fel kell erősíteni, mivel nagyságrendekkel gyengül

Radar frekvenciák

Sáv	Frekvencia	Hullámhossz
HF	3-30 MHz	100-10 m
VHF	30-300 MHz	10-1 m
UHF	300-1000 MHz	1-0.3 m
L	1-2 GHz	30-15 cm
S	2-4 GHz	15-8 cm
C	4-8 GHz	8-4 cm
X	8-12 GHz	4-2.5 cm
Ku	12-18 GHz	2.5-1.7 cm
K	18-27 GHz	1.7-1.2 cm
Ka	27-40 GHz	1.2-0.75 cm
V	40-75 GHz	0.75-0.40 cm
W	75-110 GHz	0.40-0.27 cm
mm	110-300 GHz	0.27-0.1 cm

Időjárási radarok

A meteorológiai célok közül a radar csak a csapadékelemeket “látja”:

- Esőcseppek
- Hókristályok
- Hópelyhek
- Hódara
- Jégszemek

Az apró felhőelemeket NEM “látja”:

- Felhőcseppek
- Apró jégkristályok

A visszaverődés mértéke függ az impulzus térfogatban lévő csapadékelemek:

- Méretétől
- Számától
- Halmazállapotától
- Egyéb fizikai tulajdonságaitól

(Leggyakabban használt) szkennelési módok:

- RHI
- PPI

Az OMSZ radarhálózata

1980-as években 3 db analóg MRL5 típusú radar
S és X sáv (10 cm és 3.2 cm hullámhossz)

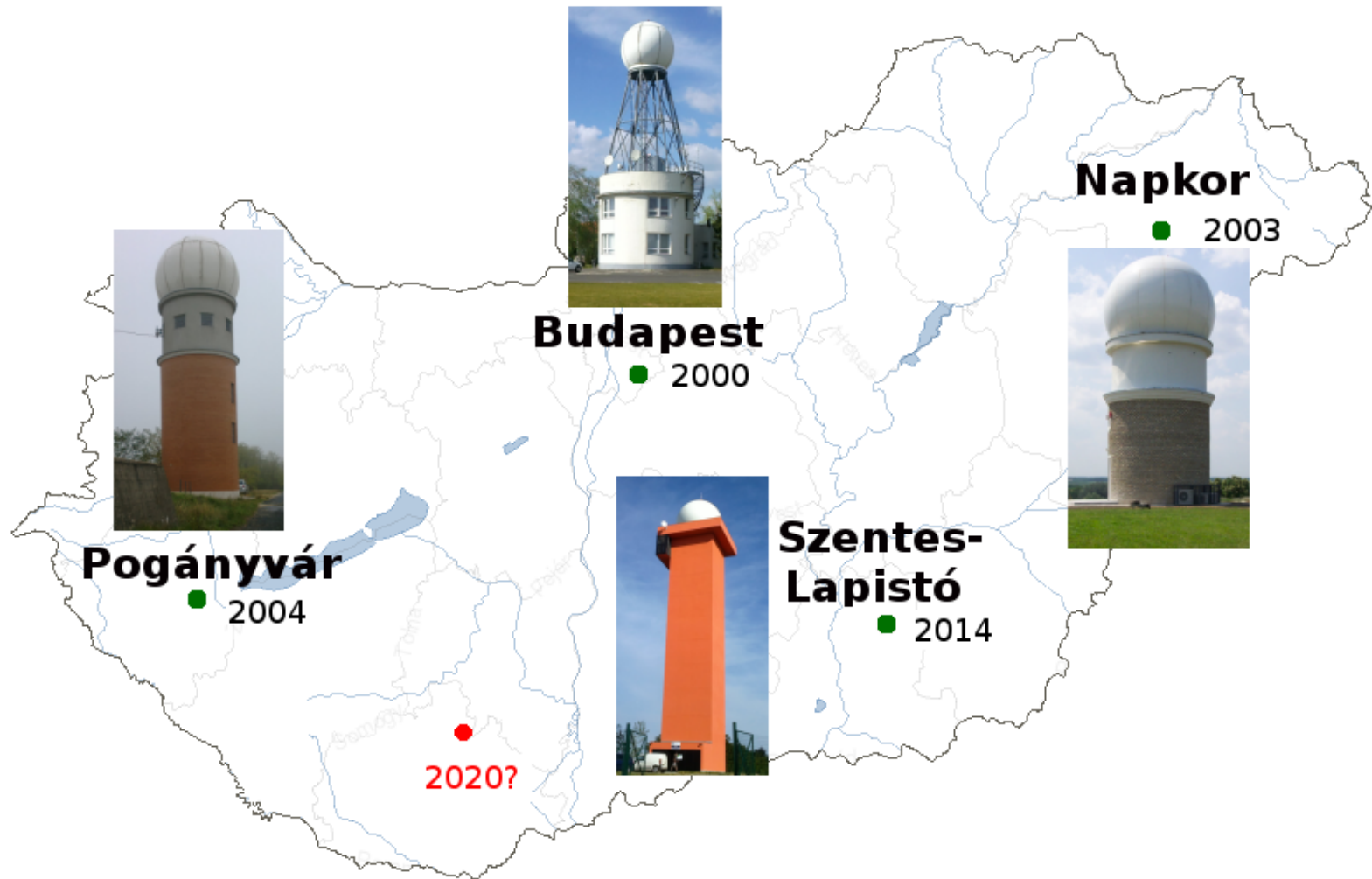
1990-es években automatizálták, 15 percenként digitális
radarképek - időjárás helyzettől függően

2000-től EEC gyártmányú , 5,5 cm hullámhosszon működő, 5,6
GHz Doppler, duál-polarizációs DWSR radarok

Upgrade -2013,2015,2016

Az OMSZ radarhálózata

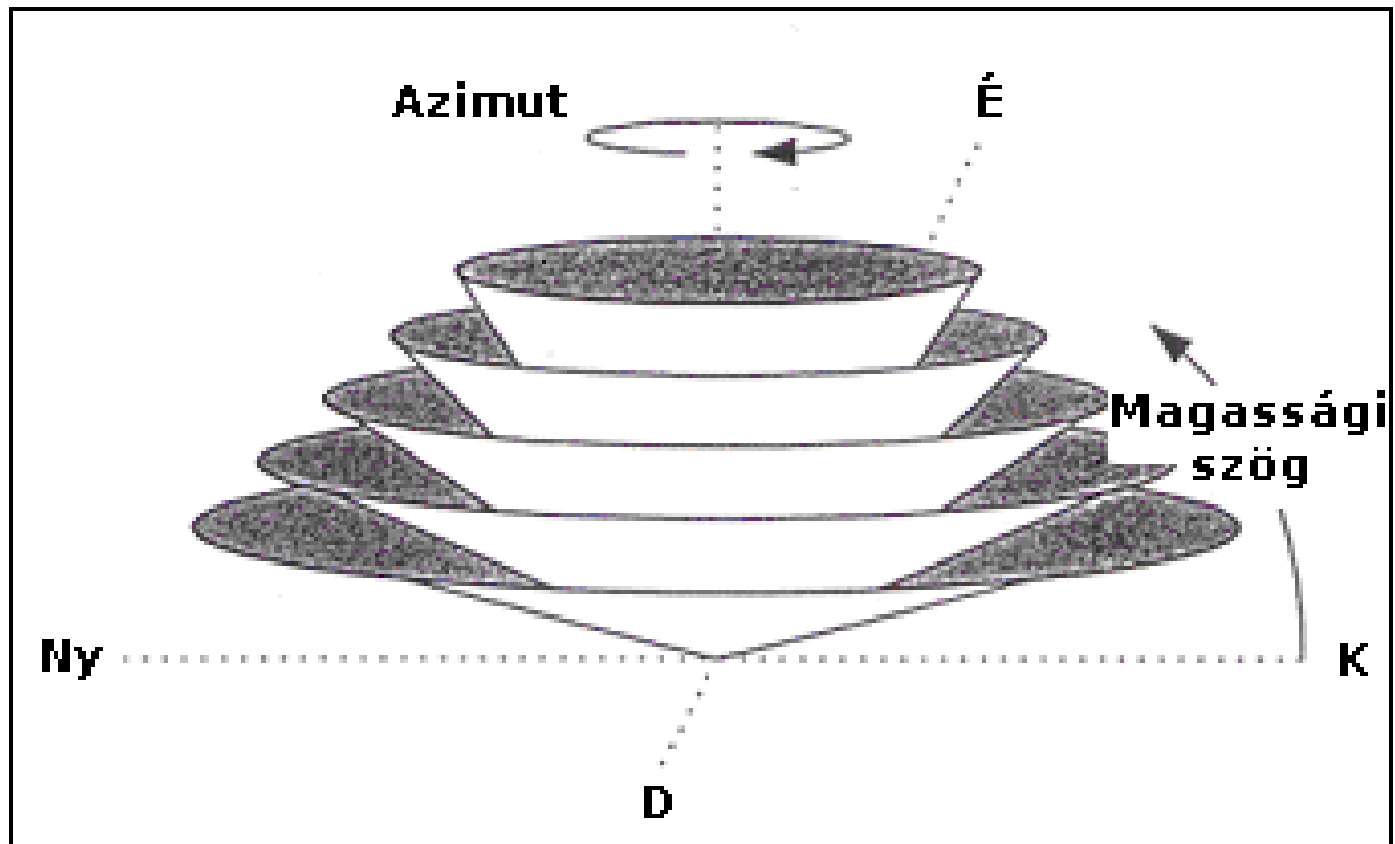

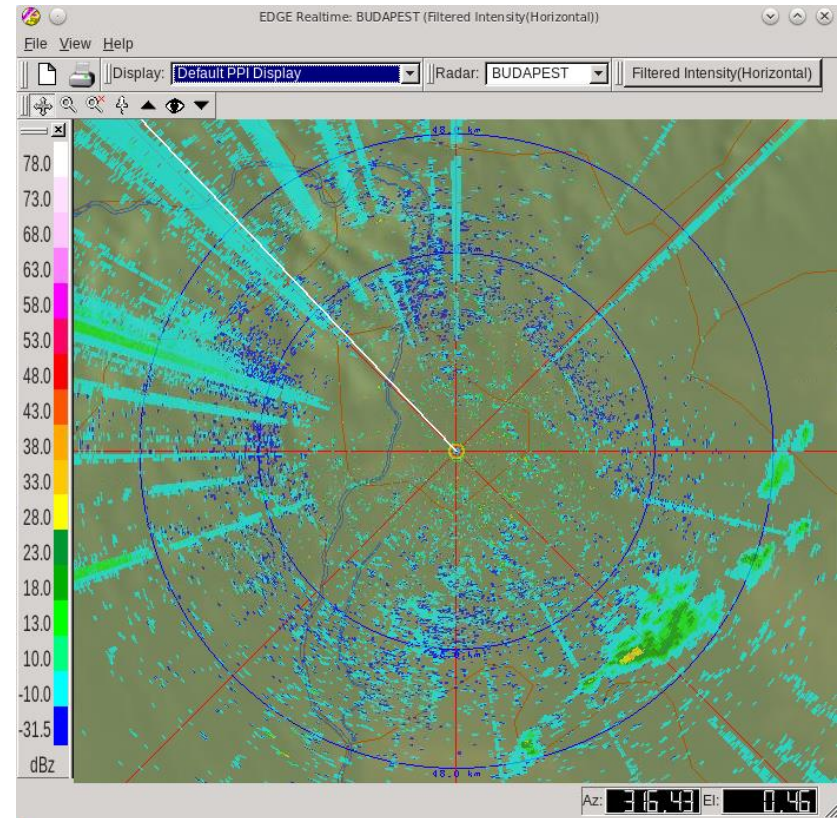
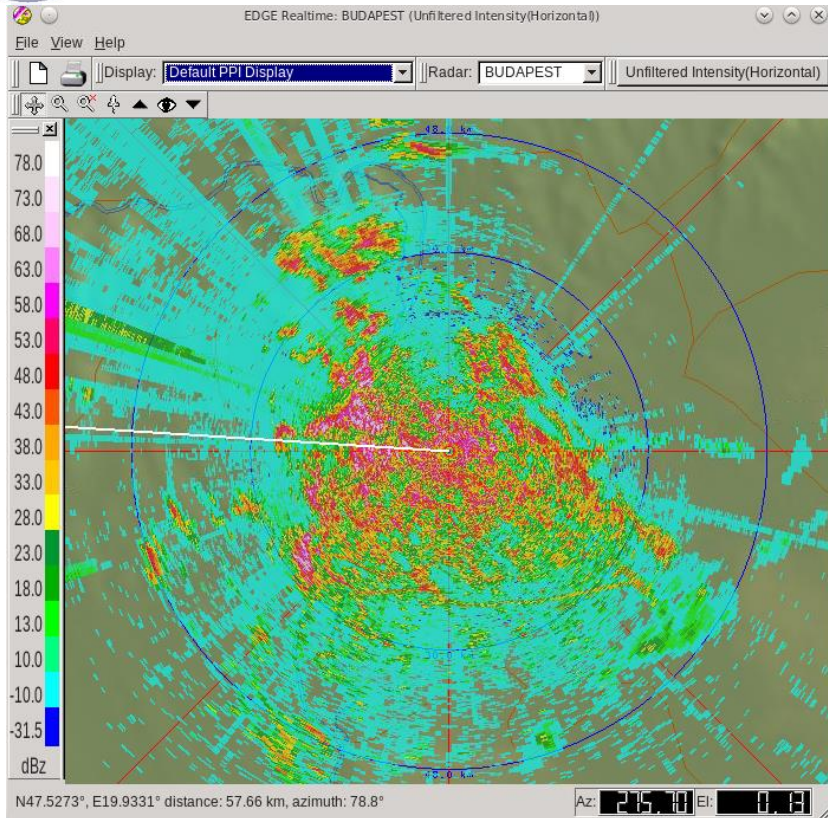
Az OMSZ radarhálózatának mérési programja

Mérési feladat	Csapadékmérés	Szélmérés
Mérési ciklus	5 percenként	15 percenként
Hullámhossz	5,5 cm	5,5 cm
Impulzusismétlési frekvencia	600 Hz	1180 Hz
Impulzushossz	0,8 μ s	0,8 μ s
Max. mérési távolság	240 km	120 km
Minta szám	36	70
Doppler mérés	Igen	Igen
Polarizáció	Duál polarizációs	Horizontális
Mért adatok	Z, V_r , Z_{DR} , K_{DP} , Φ_{DP}	Z, V_r
Magassági szög (°)	0,0; 0,5; 1,1; 1,9; 3,0; 4,7; 7,0; 10,0; 14,2; 20,0	1,1; 1,9; 3,0; 6,5; 14,0

Mérés több magassági szögön

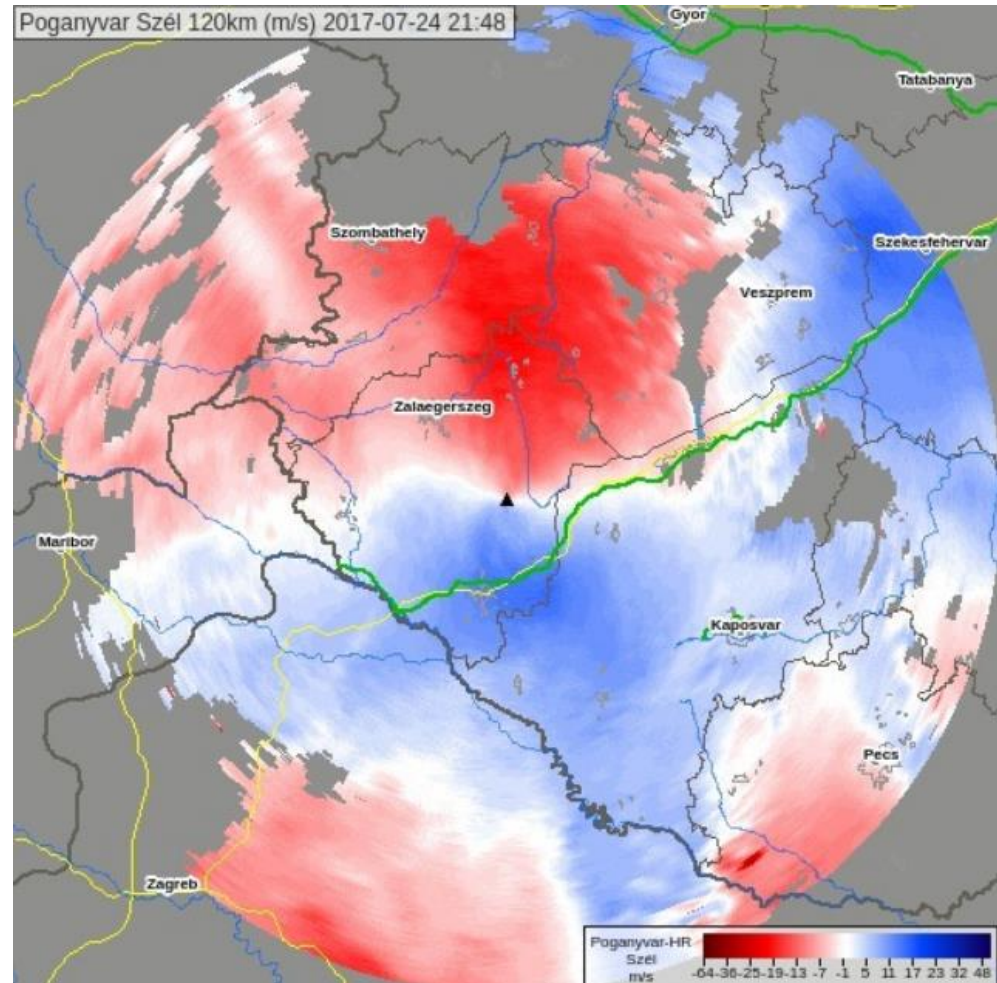

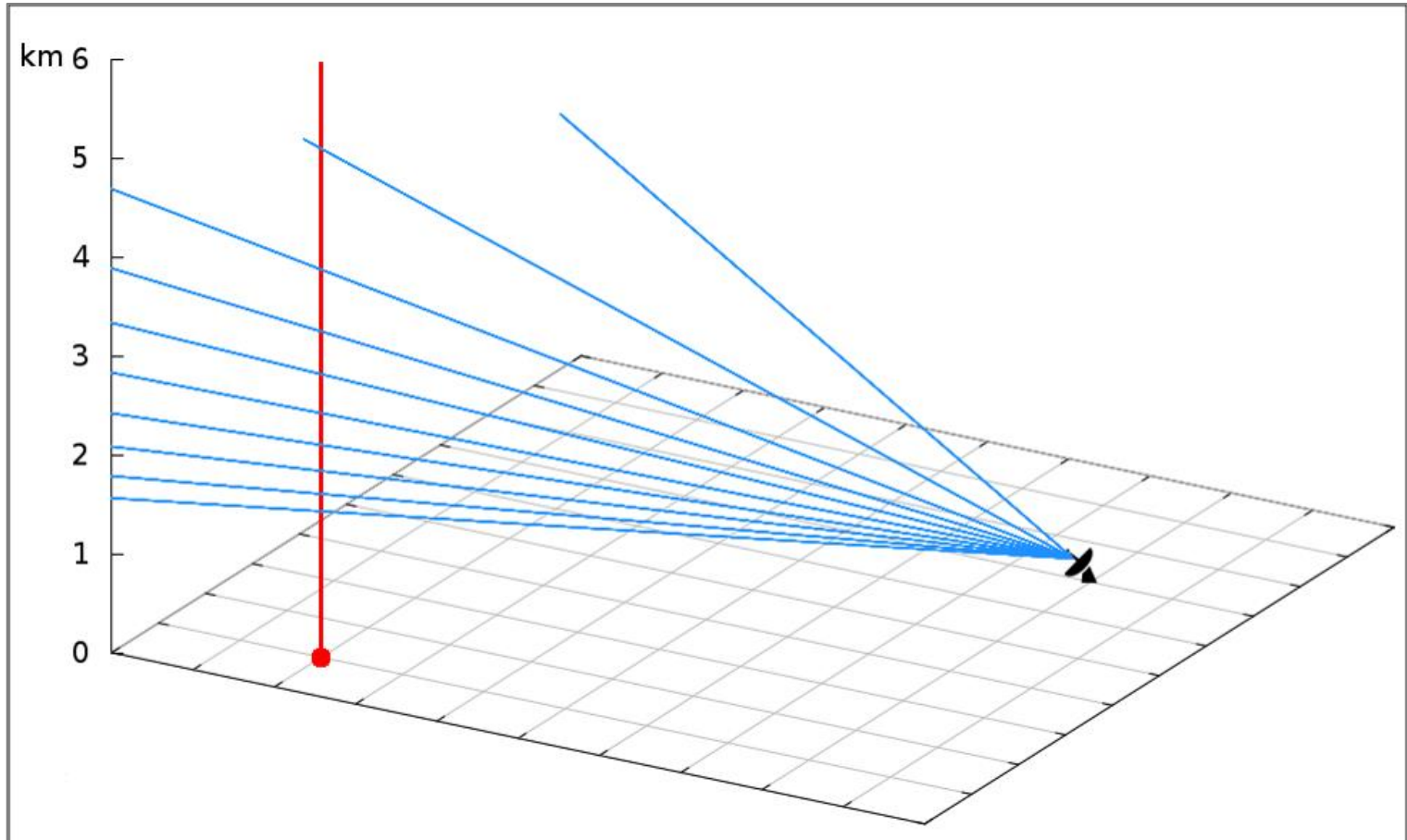

- A mozgó célokról visszaverődő elektromágneses hullám frekvenciája megváltozik
- A nem mozgó célok reflexióit meg tudjuk különböztetni a csapadékról visszavert jelektől

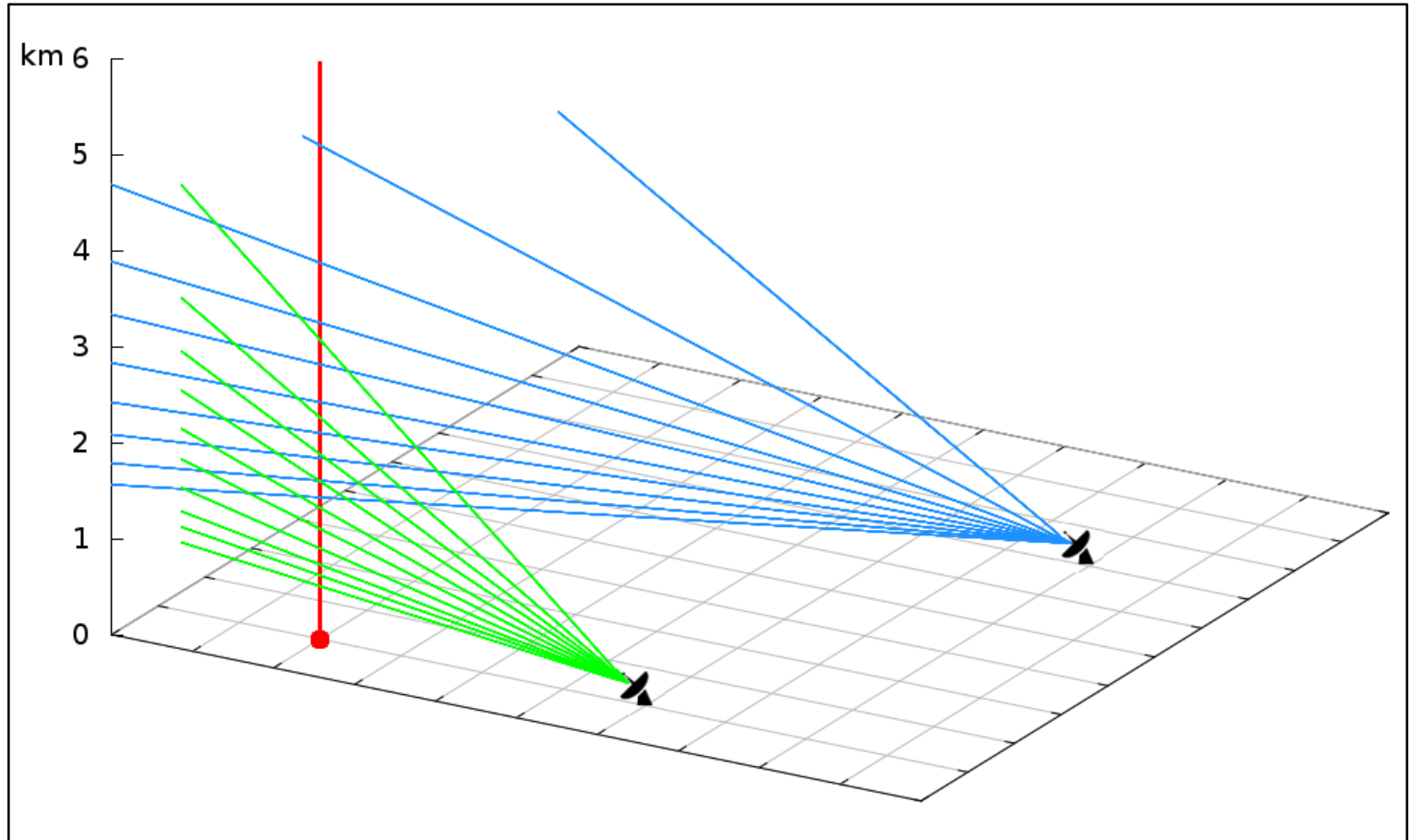
A mozgó célról visszavert fáziskülönbség arányos a visszaverő objektum radarhoz képesti sebességével

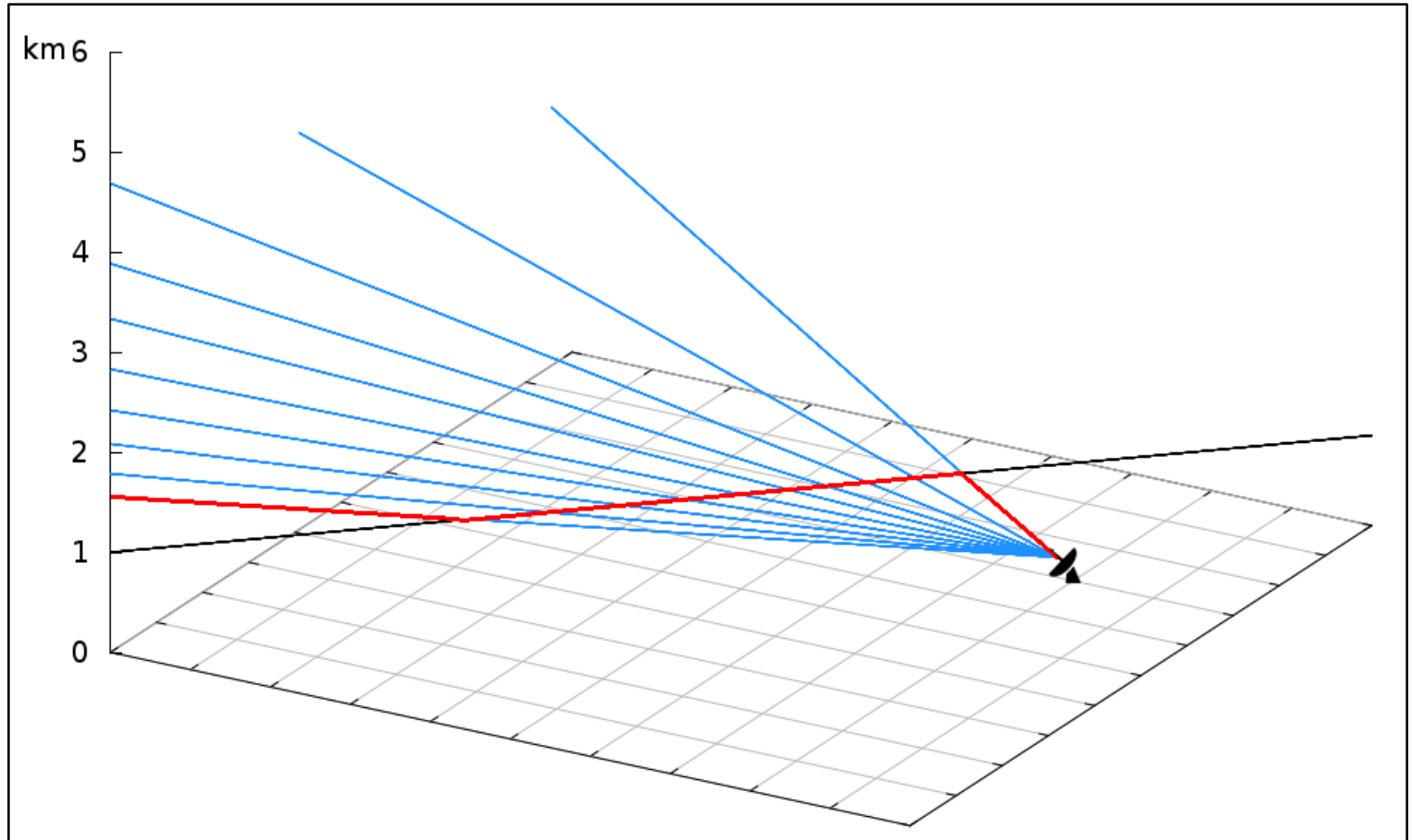
Oszlopmaximum (CMAX)

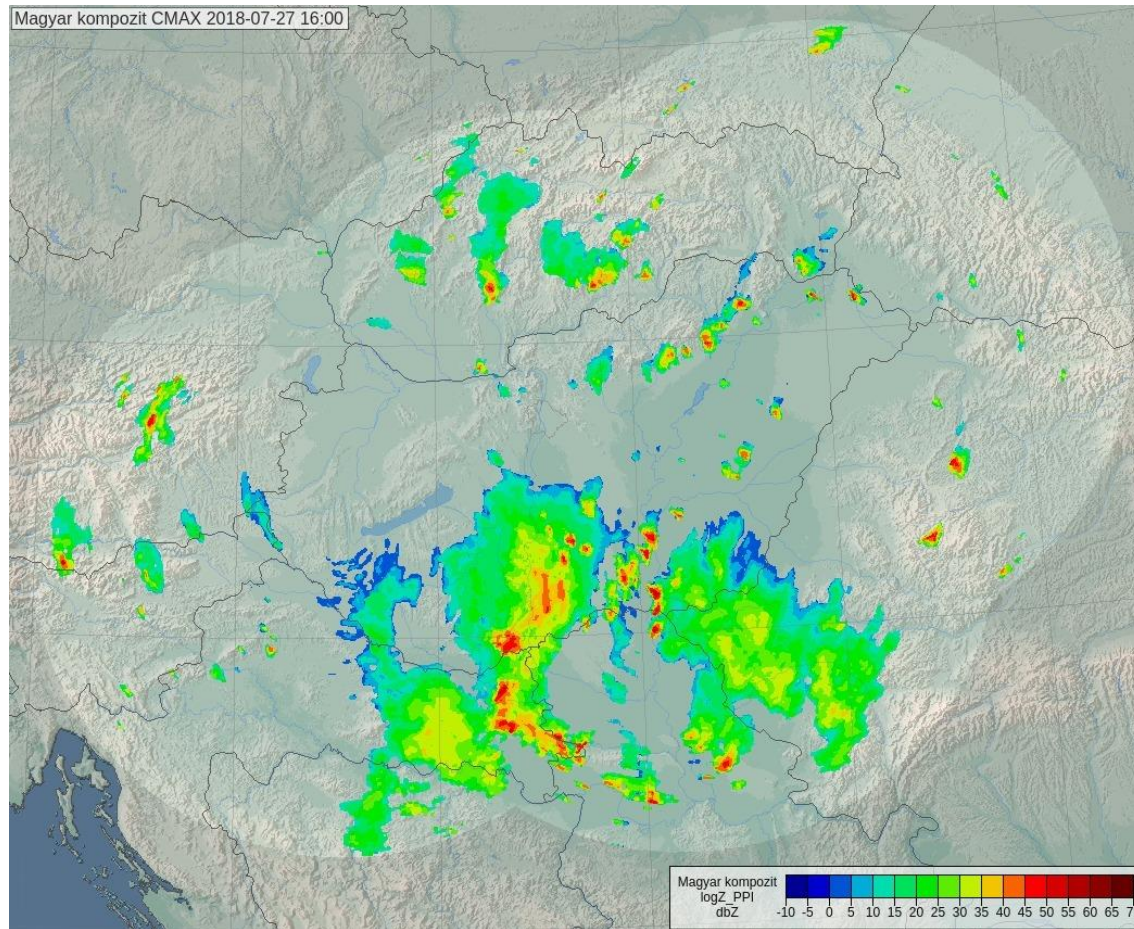
Kompozit CMAX

PseudoCAPPI

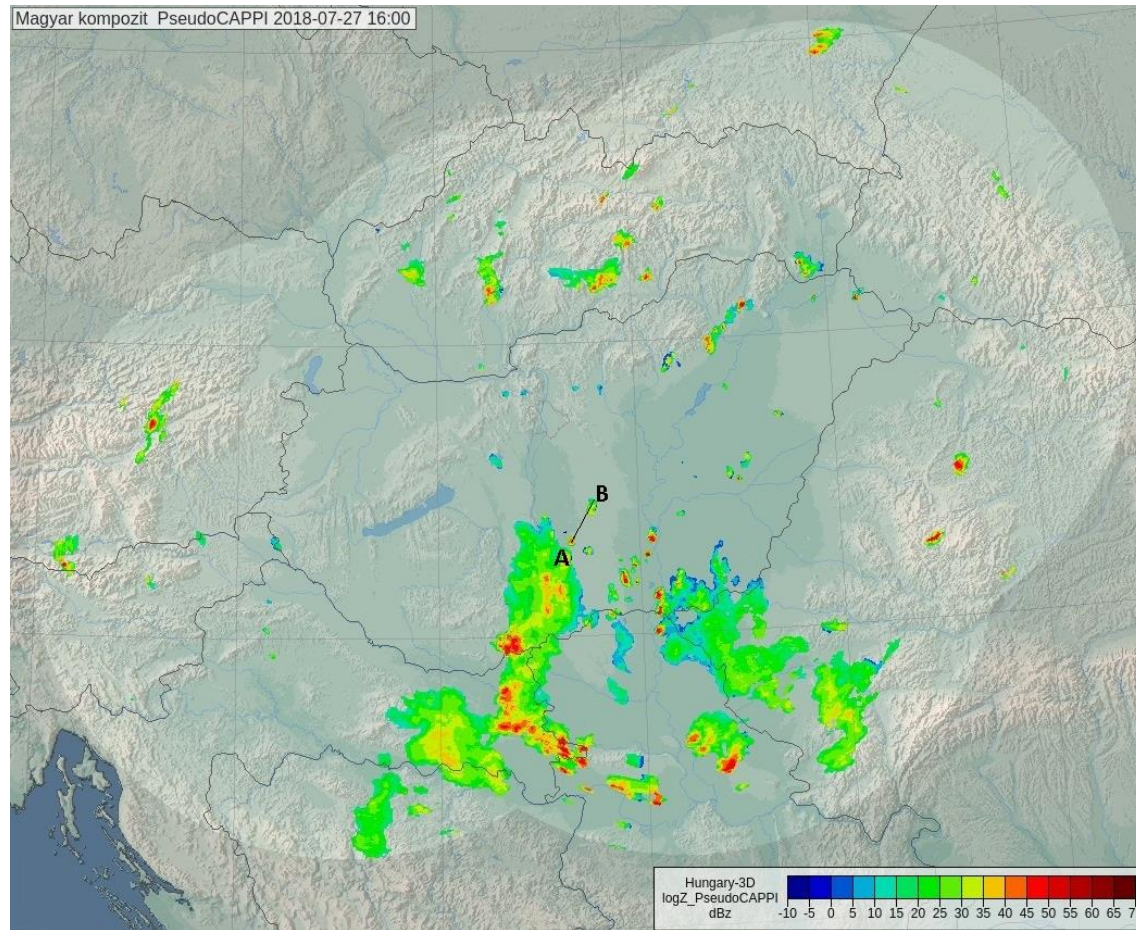
Kompozit CMAX

PseudoCAPPI vs. CMAX

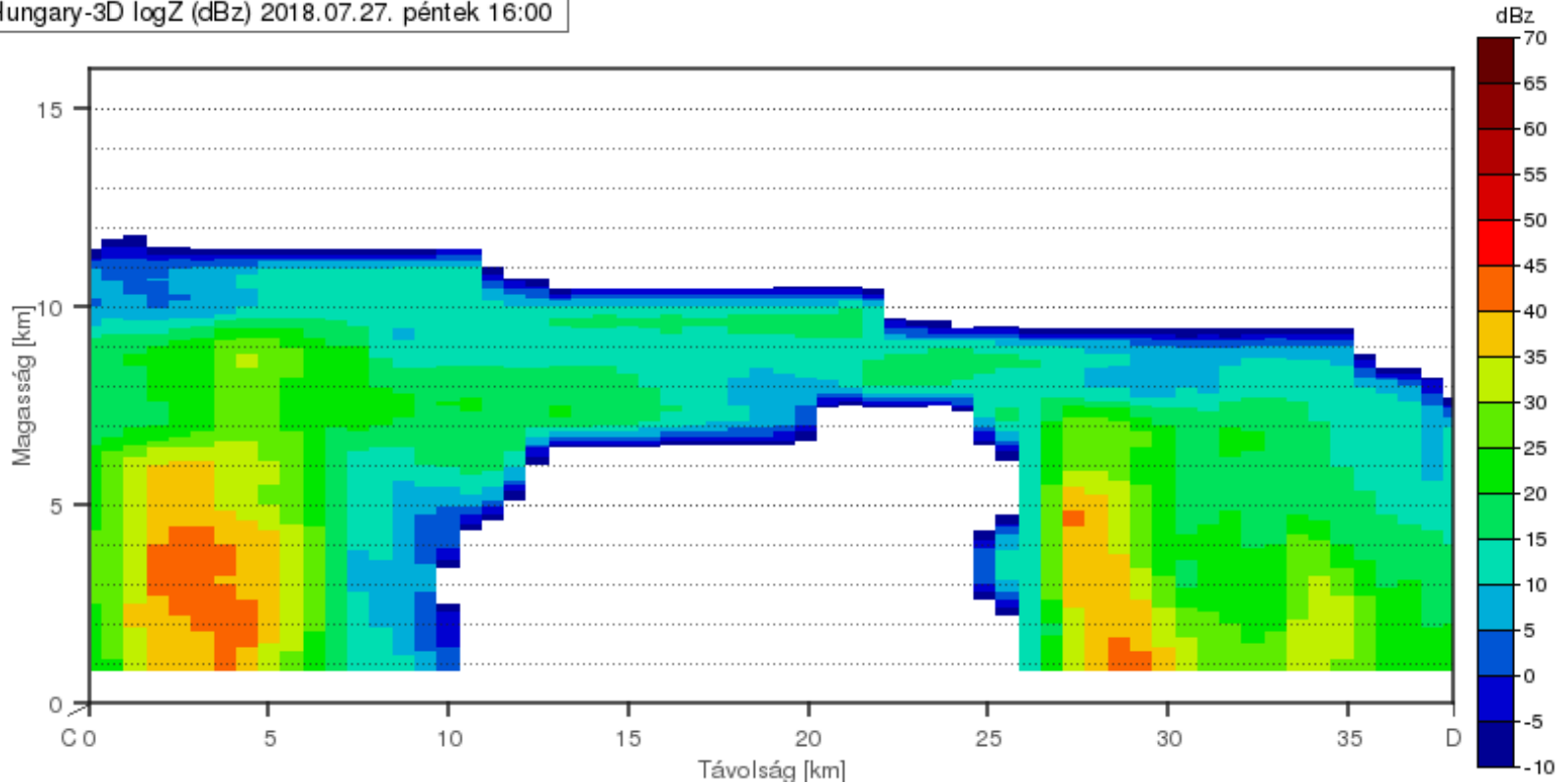
PseudoCAPPI

PseudoCAPPI vs. CMAX

Hungary-3D logZ (dBz) 2018.07.27. péntek 16:00

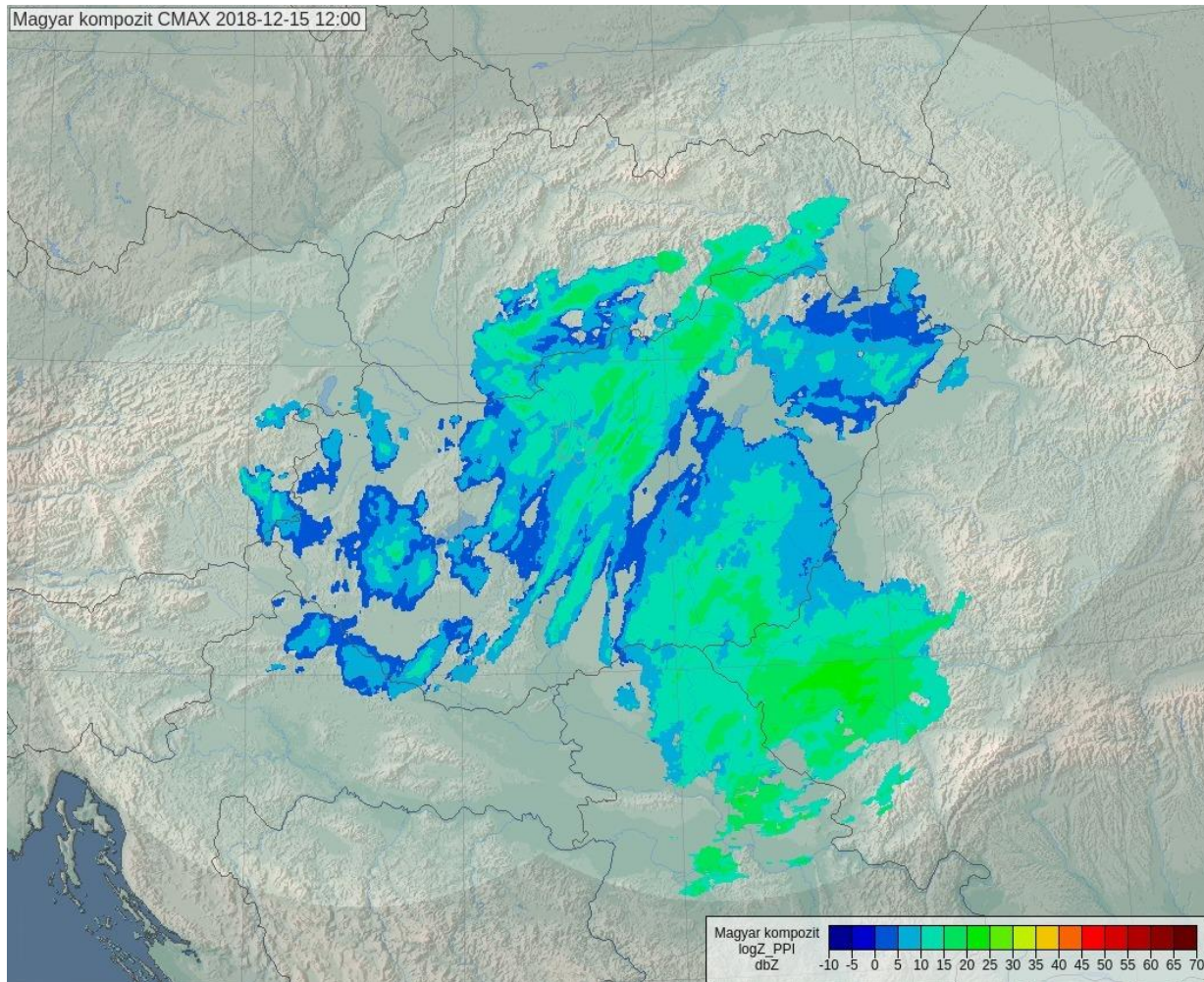

PseudoCAPPI vs. CMAX

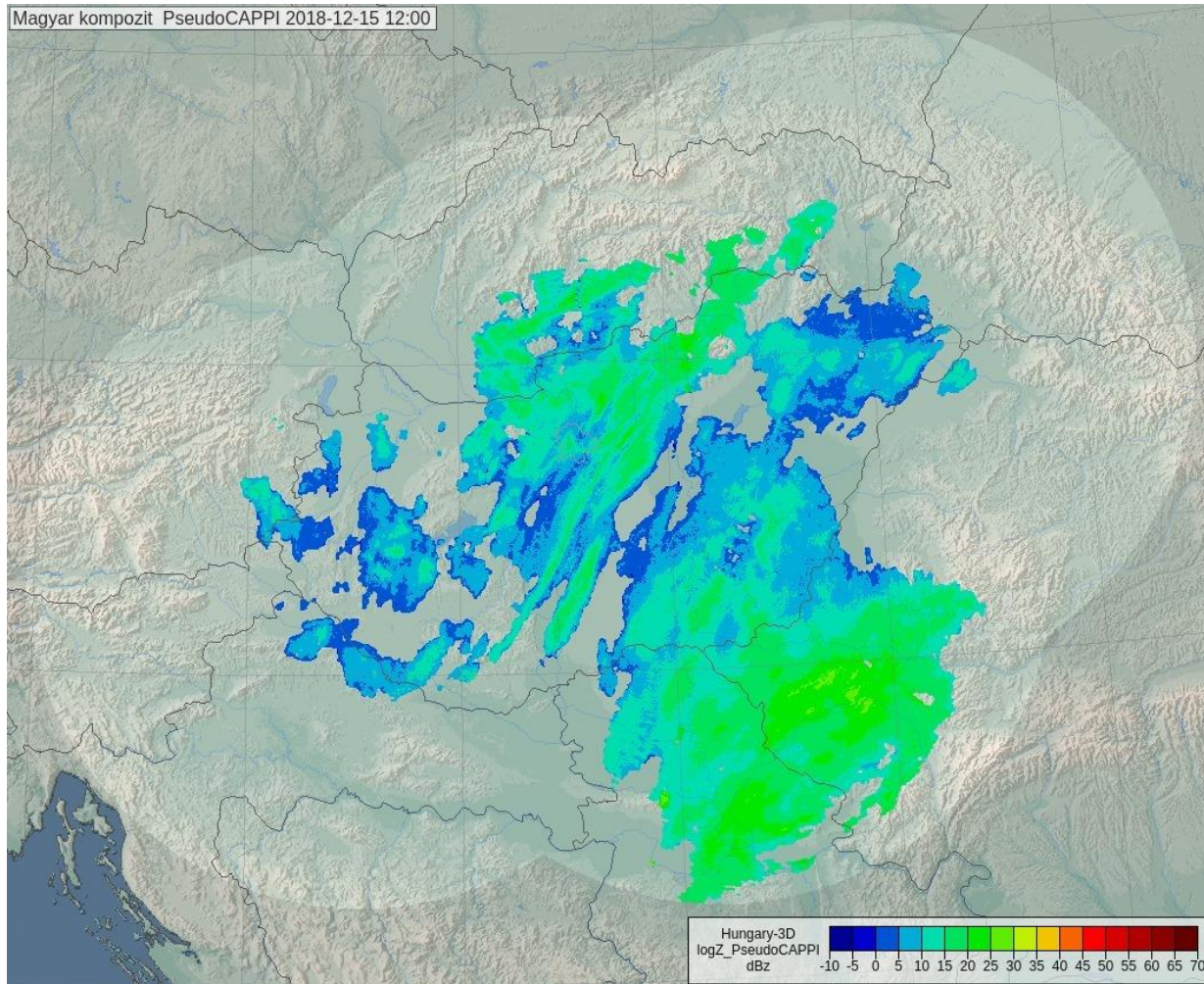
Kompozit CMAX

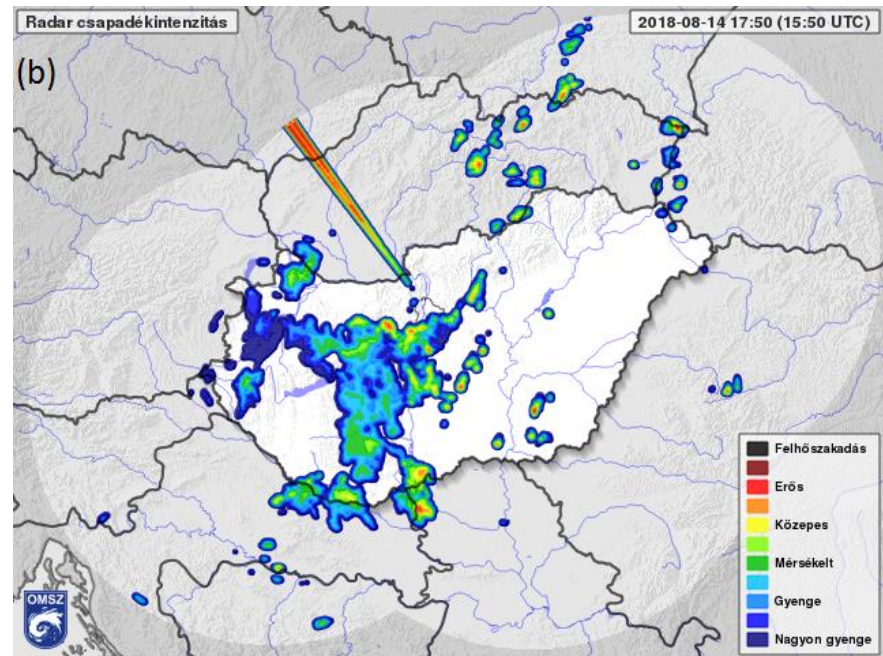
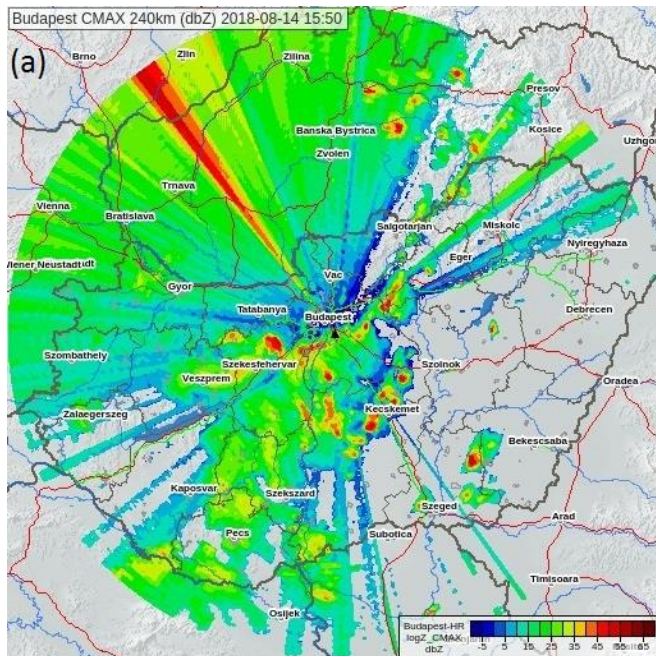

PseudoCAPPI vs. CMAX

Kompozit PseudoCAPPI

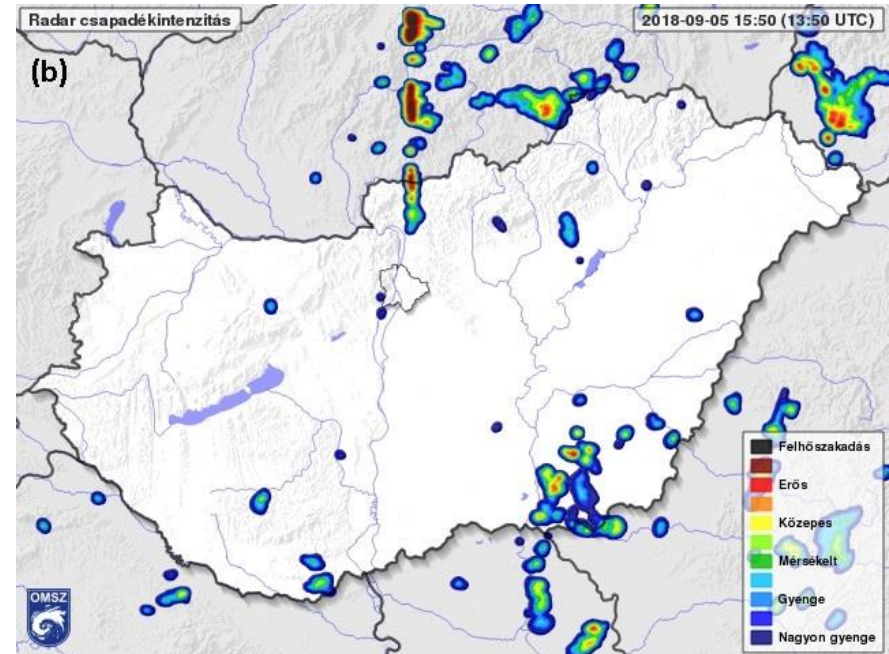
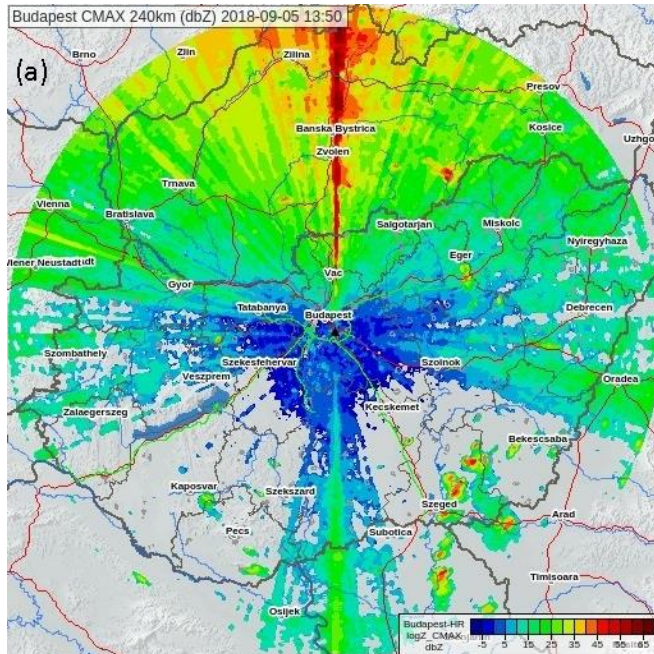

Wlan zavarok 1

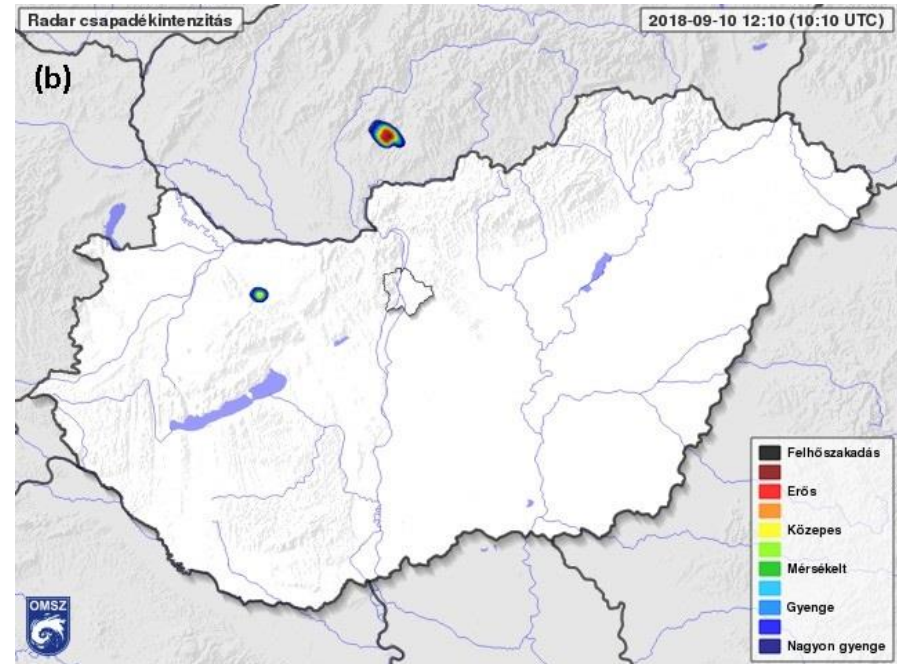
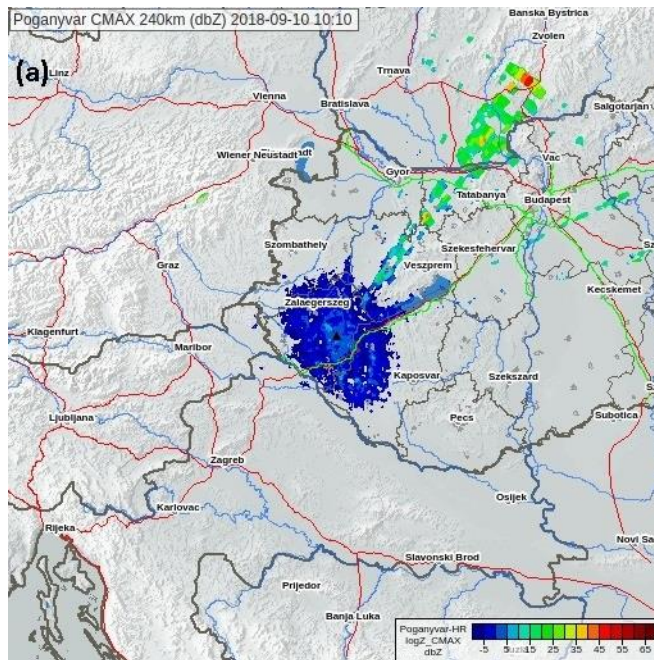
2018. augusztus 14. 15:50 UTC-kor készült budapesti szűretlen reflektivitás kép (a) és a honlapon is megjelenített, szűrt, kompozit csapadékintenzitás térkép (b). Az északnyugati irányból érkező nagyon erős WLAN zavart a szűrők nem tudták eltávolítani a képről.

Wlan zavarok 2

2018. szeptember 05. 13:50 UTC-kor készült budapesti szűretlen reflektivitás kép (a) és a honlapon is megjelenített, szűrt, kompozit csapadékintenzitás térkép (b). Az északi irányból érkező nagyon erős WLAN zavart a szűrők nem tudták eltávolítani a képről.

Wlan zavarok 3

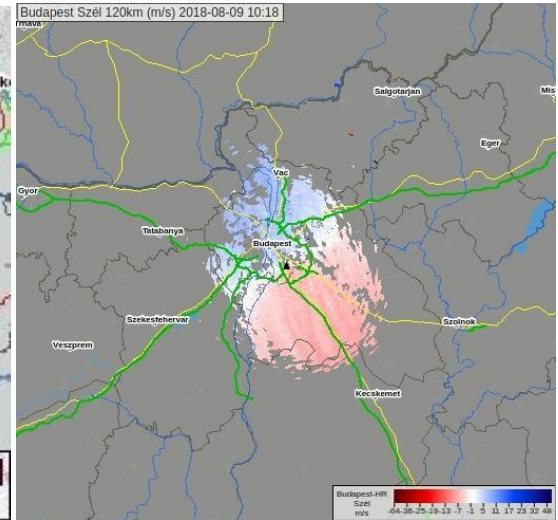
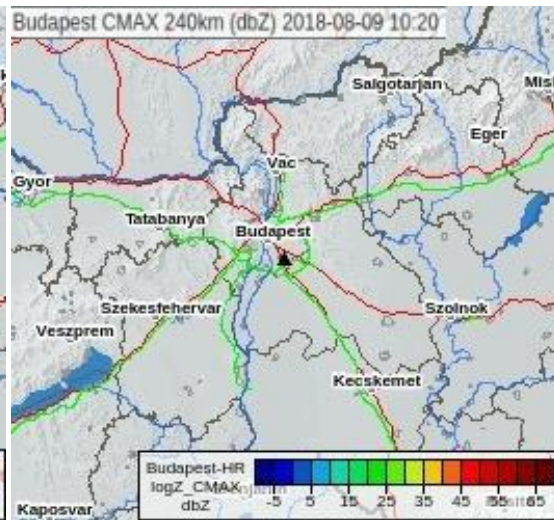
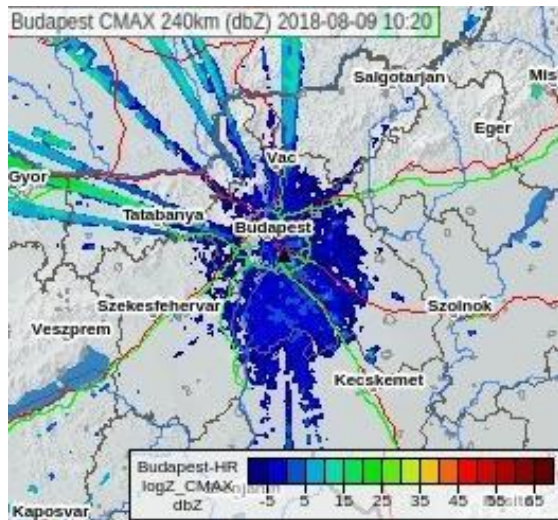

2018. Szeptember 10. 10:10 UTC-kor készült pogányvári szüretlen reflektivitás kép (a) és a honlapon is megjelenített, szűrt, kompozit csapadékinvenzítás térkép (b). Az északkeleti irányból érkező nagyon erős WLAN zavart a szűrők nem tudták eltávolítani a képről.

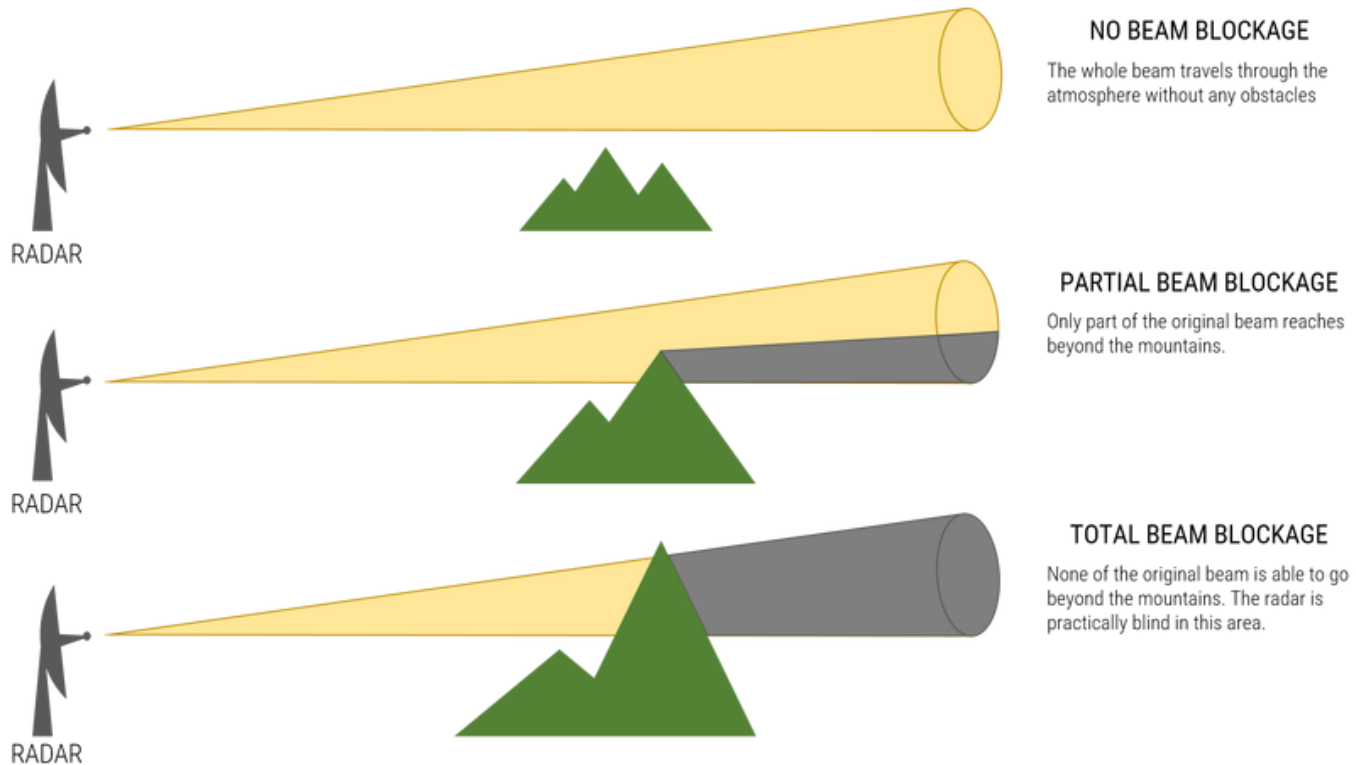

A radarmérések pontosságát rontó hatások

Clear Air Echo

Domborzat árnyékoló hatása

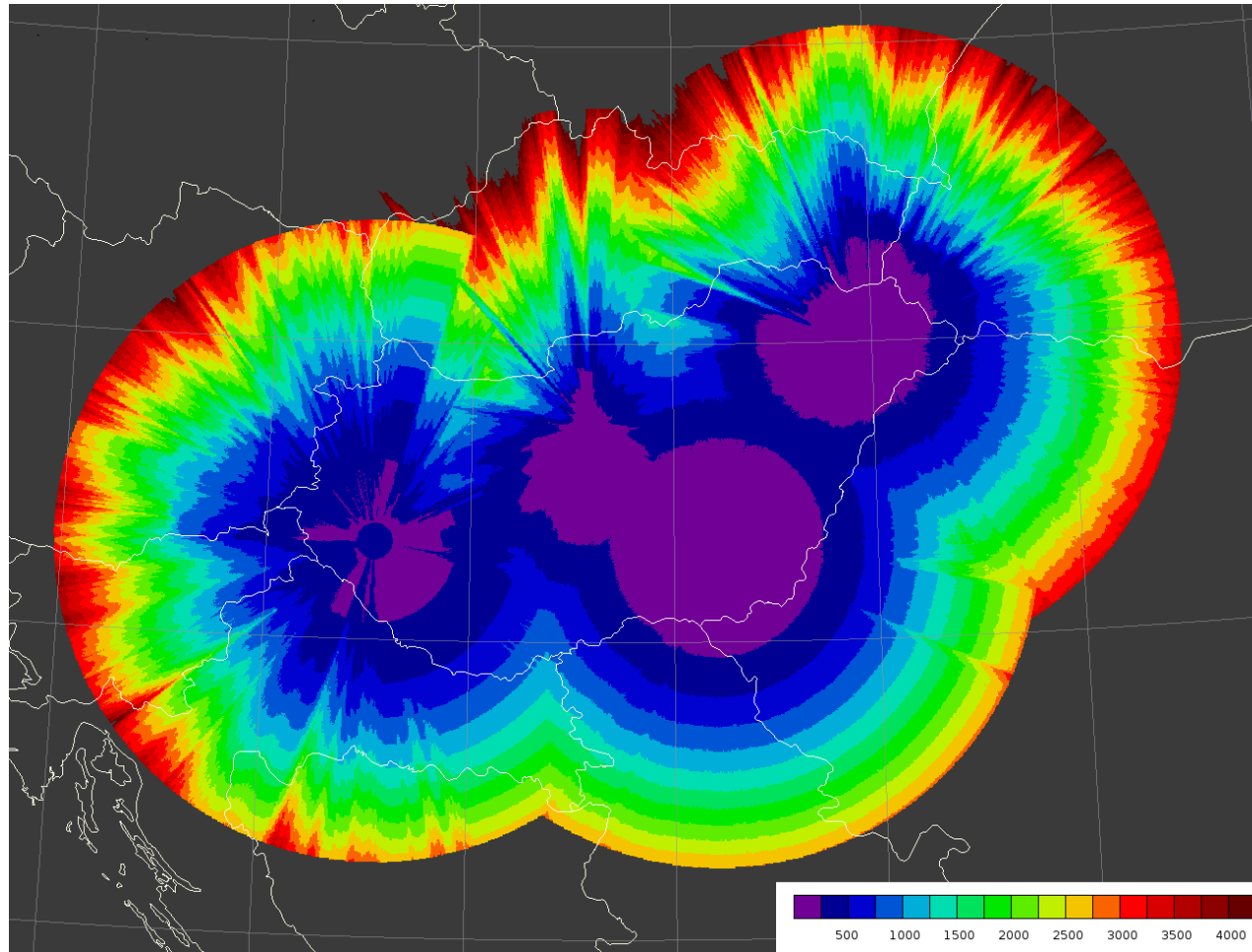

A radarmérések pontosságát rontó hatások

Föld görbülete okozta hatás

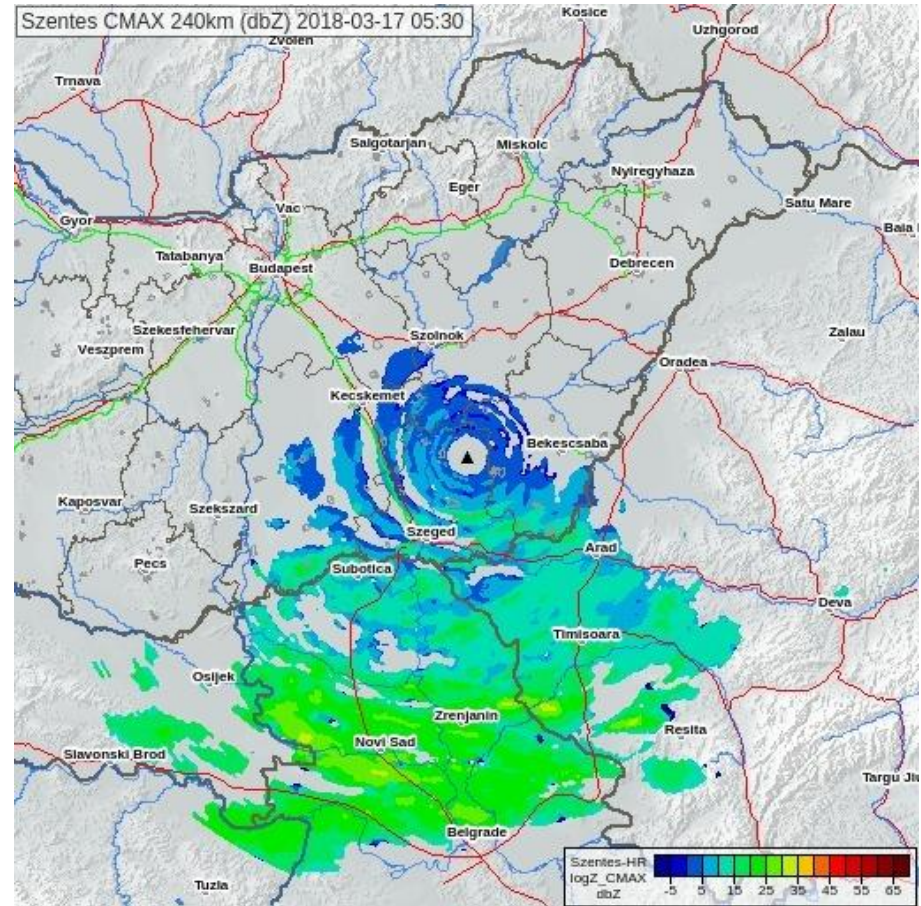
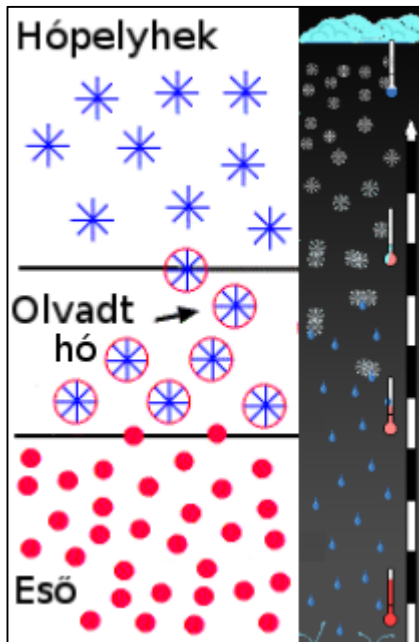
<250 - 1500m

A radarmérések pontosságát rontó hatások

Olvadási réteg megjelenése a radarképeken

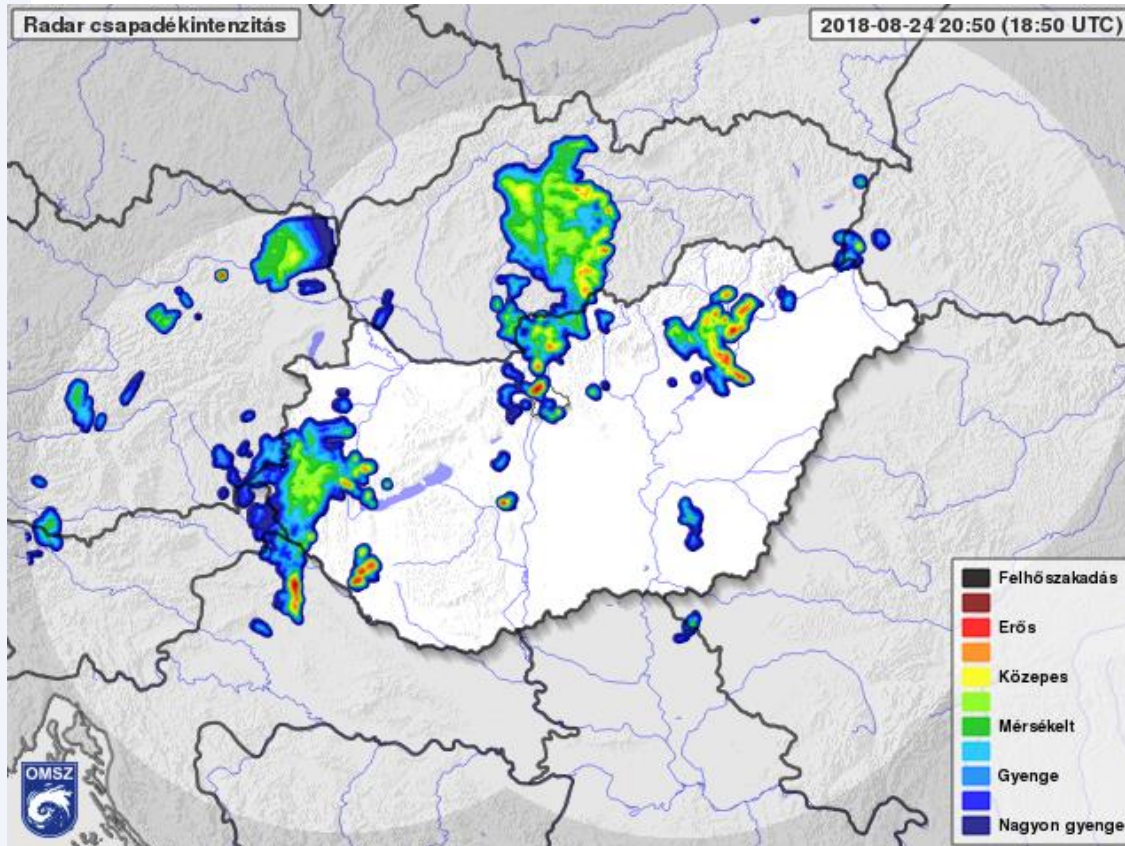
Ekvivalens csapadékintenzitás

Radar (dBz)	Eső (mm/h)
- 10.0	0.01
- 5.0	0.02
0.0	0.04
5.0	0.07
10.0	0.15
15.0	0.30
20.0	0.70
25.0	1.30
30.0	2.70
35.0	5.60
40.0	11.50
45.0	24.00
50.0	48.00
55.0	100.00
60.0	205.00

**Marshall-Palmer
formula:**

$$Z = 200R^{1,6}$$

Ekvivalens csapadékintenzitás

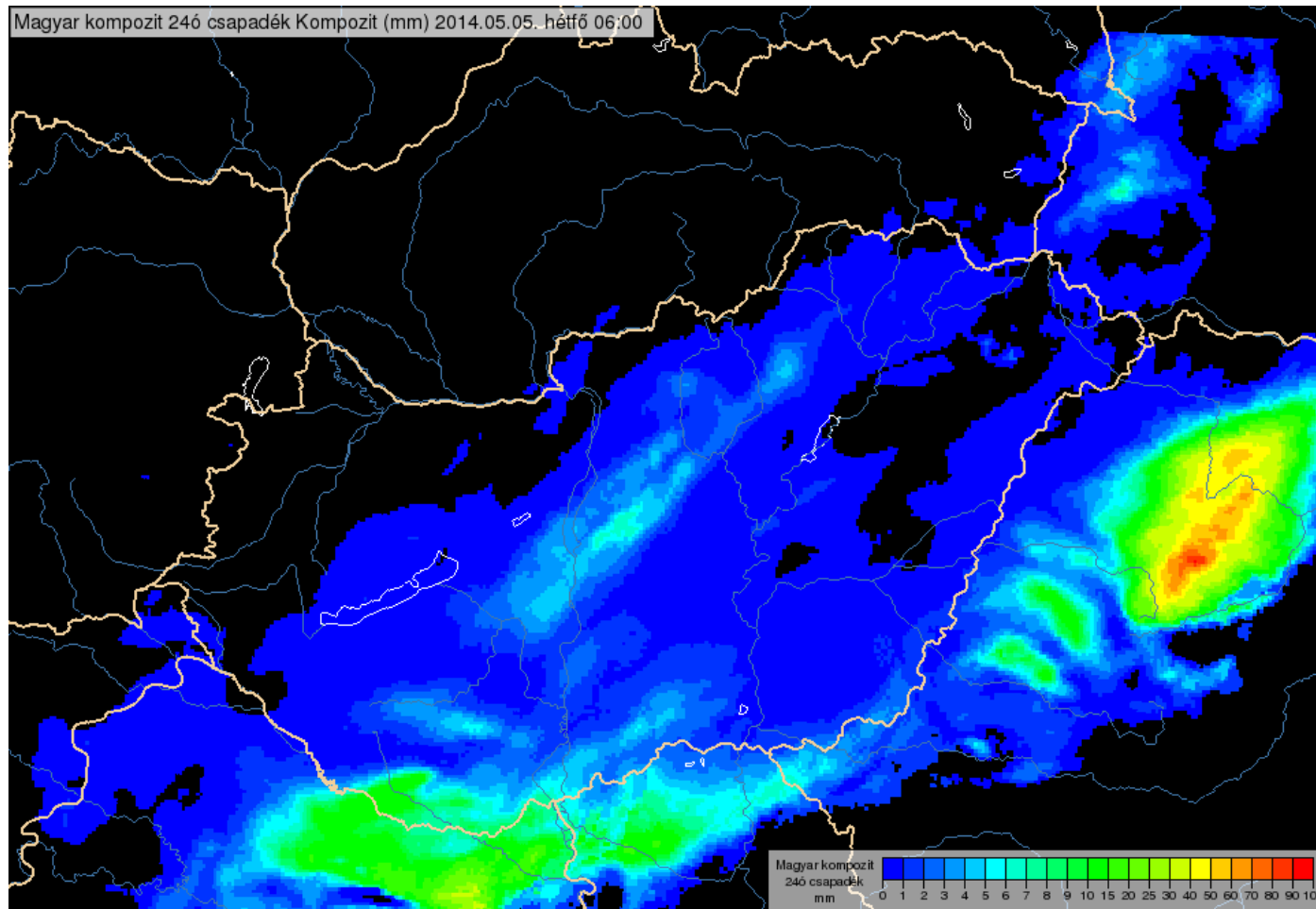
	Csapadékintenzitás (mm/h)
■ Felhőszakadás	100<
■	48,6-100
■ Erős	23,7-48,6
■	11,5-23,7
■ Közepes	5,6-11,5
■	2,7-5,6
■ Mérsékelt	1,3-2,7
■	0,6-1,3
■ Gyenge	0,3-0,6
■	0,15-0,3
■ Nagyon gyenge	0,02-0,15

Csapadékösszegzés

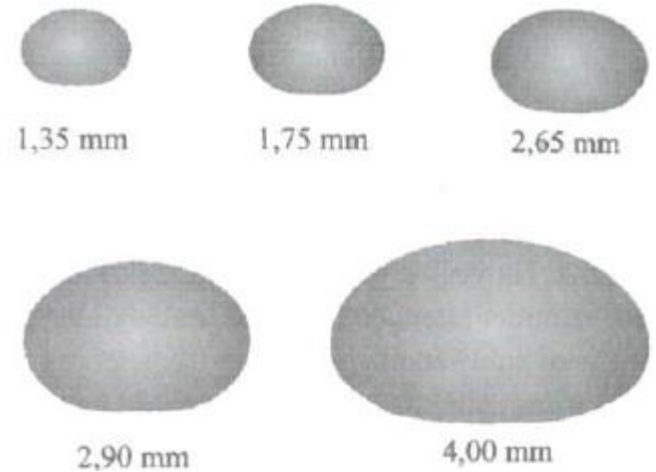
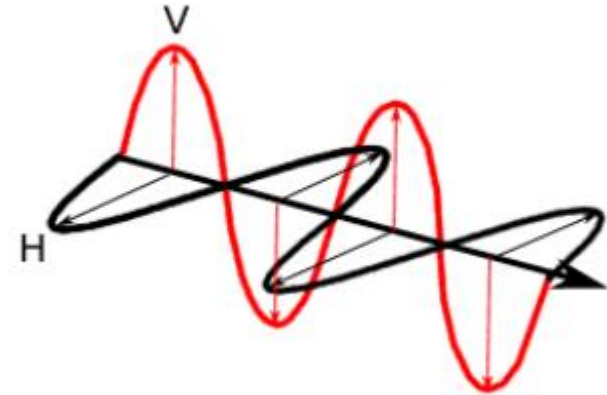
- Nagy területről jó felbontással van intenzitás értékünk
- Az intenzitás időbeli összegzésével a csapadékmennyiség meghatározható
- A diszkrét időpontok miatt hibával terhelt,
- ami függ a csapadékrendszer:
  - Időbeli fejlődésének ütemétől
  - Térbeli távolságától
  - Mozgásának sebességétől
- A csapadékrendszer áthelyeződési sebességének meghatározásával időben sűrűbb csapadékintenzitás képeket állítunk elő
- Korrigálás a felszíni csapadékmérőkkel
- 3,6,12,24 óránként

Csapadékösszegzés

Horizontalisan
(földfelszínnel
párhuzamos) és
vertikálisan (földfelszínre
merőleges) polarizált
elektromágneses hullám

- Hidrometeorok osztályozása
- Csapadékintenzitás becslése, pontosítása
- Csapadékmezőben történő gyengülés korrigálásása

Gyengülési korrekció

-A kibocsátott sugárzás a különböző polarizációs irányokban fázisszög változást szenved $\leftarrow$ az elektromágneses sugárzás a vízben lassabban halad, mint levegőben

-Differenciális terjedési fázisszög:

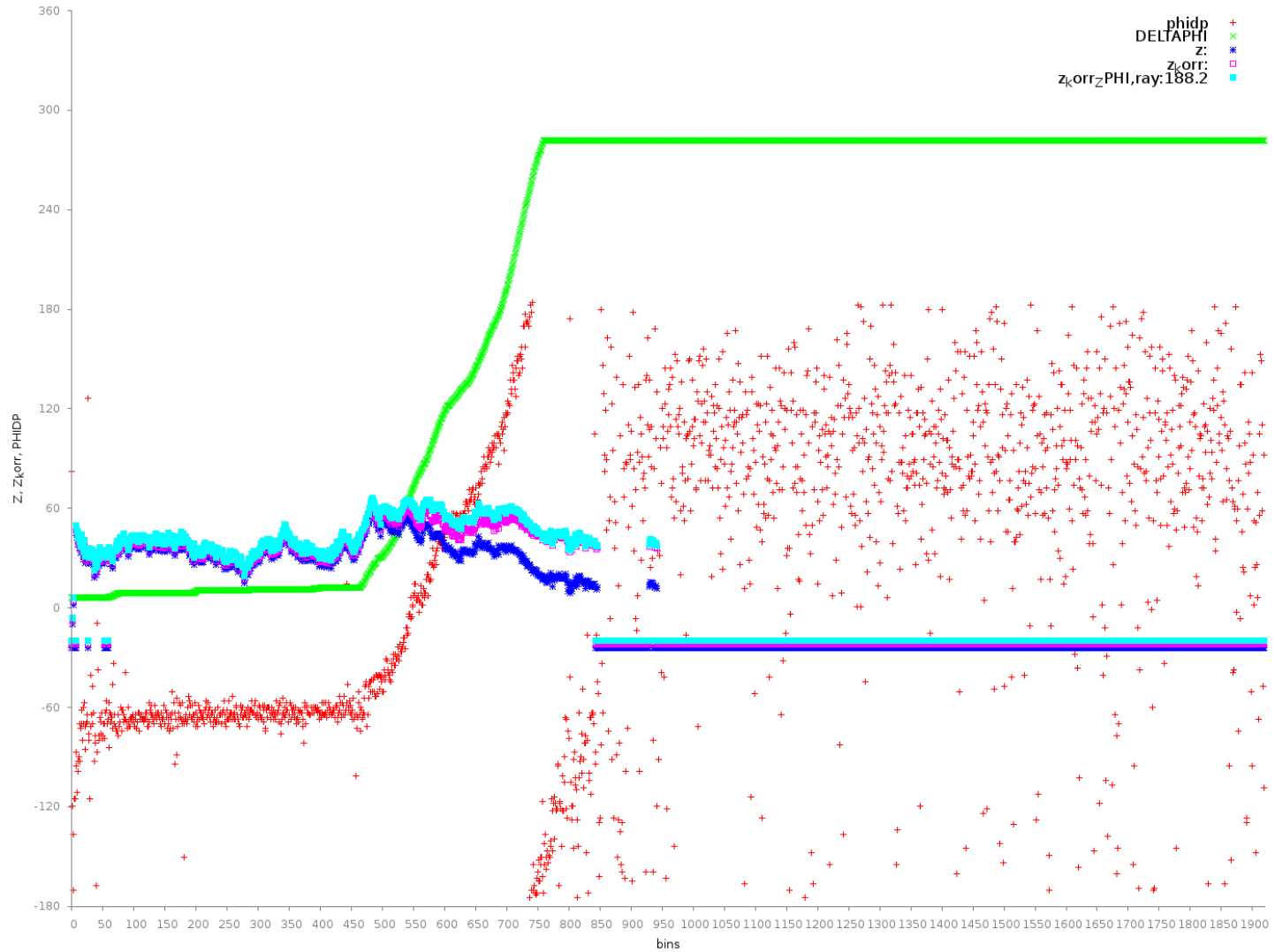
$$\Phi_{DP} = \Phi_H - \Phi_V$$

A horizontális (Φ_H) és vertikális (Φ_V) polarizációs irány esetén bekövetkező fázisszög változások különbsége.

- Φ_{DP} monoton növekvő $\rightarrow$ növekedésének mértékéből a radar jel csapadék okozta gyengülésének nagyságára következtethetünk

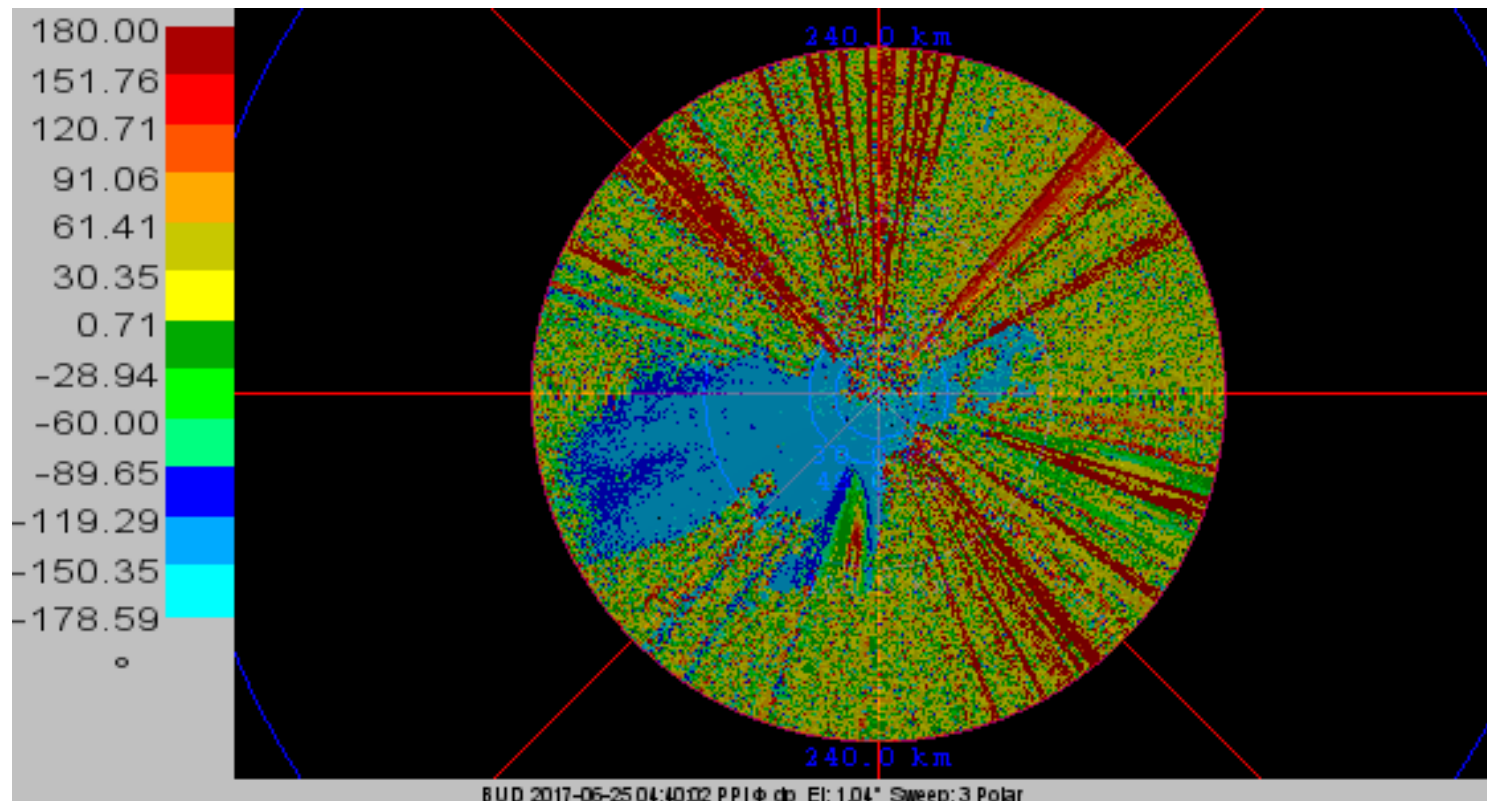

Gyengülési korrekció

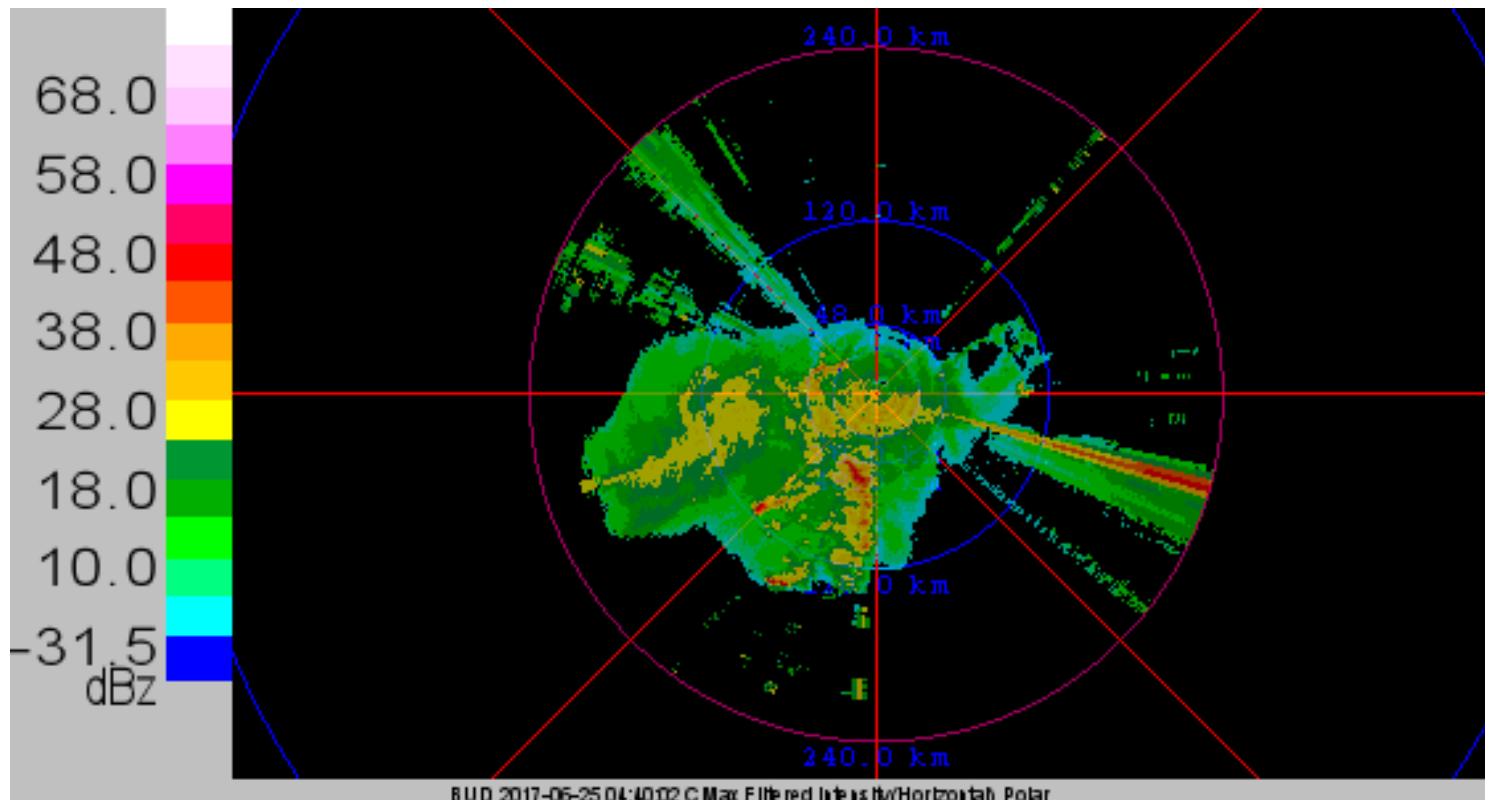

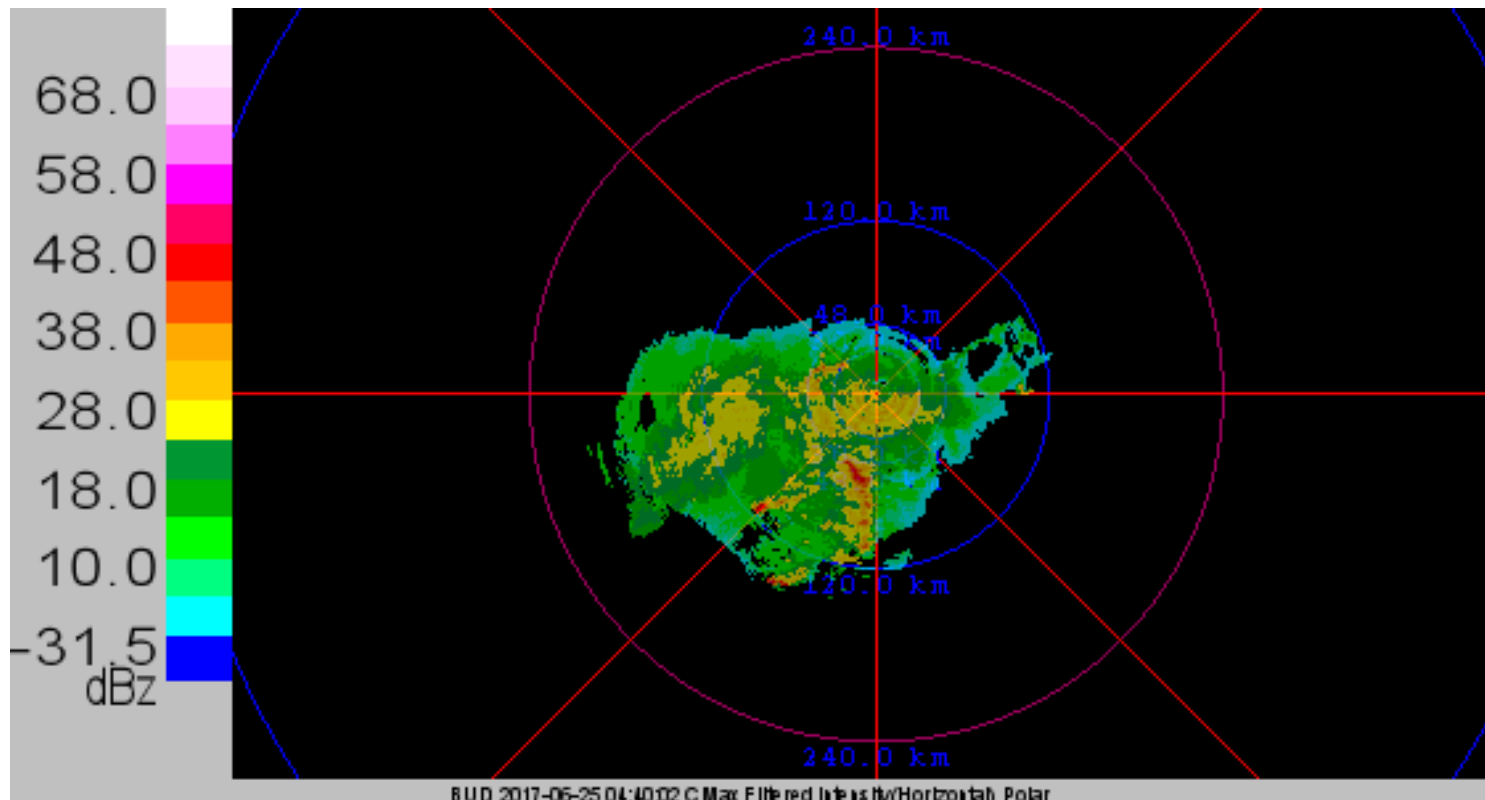
Nyers PHIDP mező

Nyers reflektivitás mező

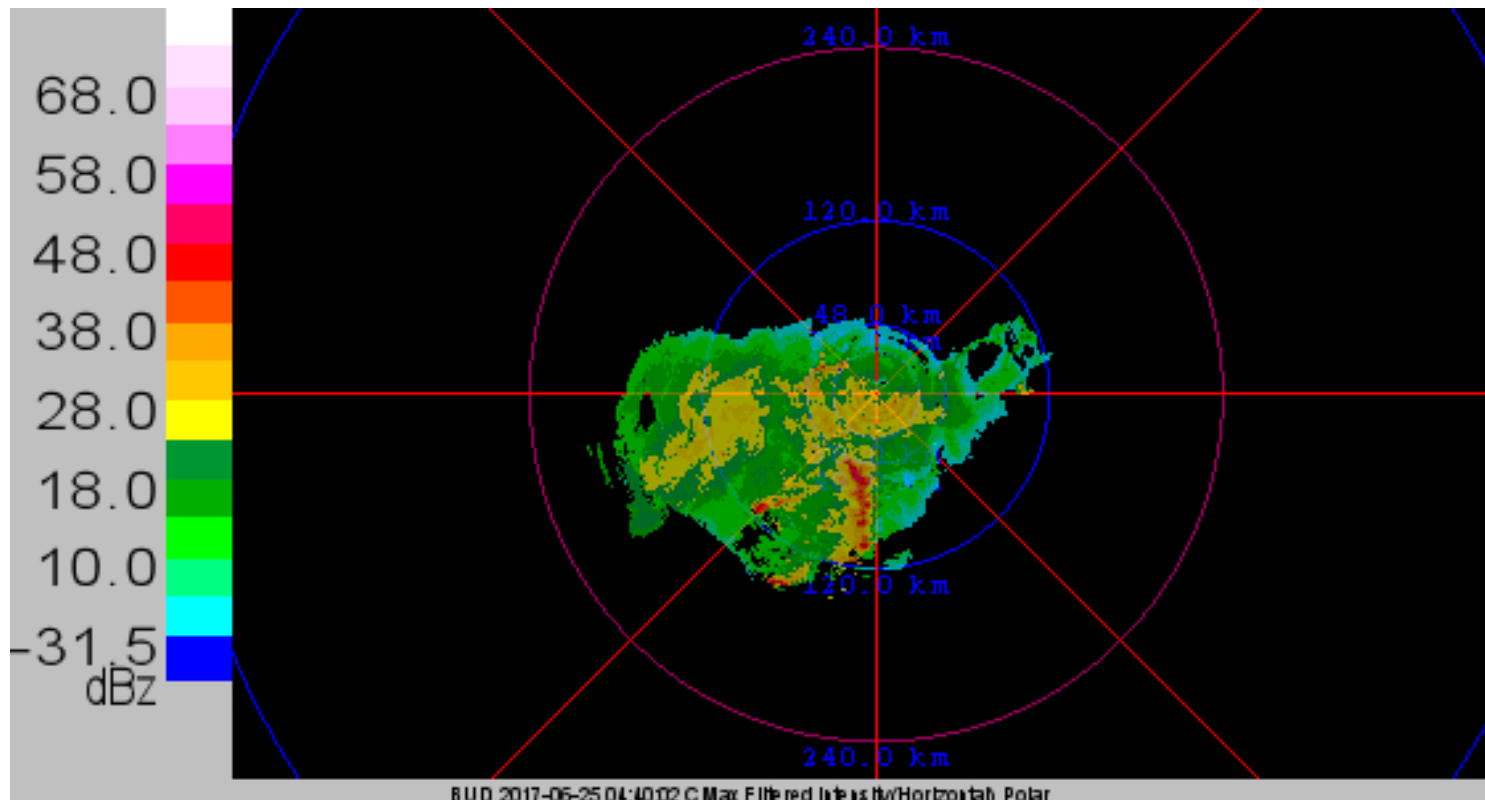

Szűrt reflektivitás mező

Gyengülési korrekció

Gyengítéssel korrigált, szűrt reflektivitás mező

AUTO METAR

		Lightning				
Level of radar reflectivity in an area of 30km around the aerodrome		Lightning impact(s) in an area of 8 km around the aerodrome	Lightning impact(s) in an area from 8 km to 16km around the aerodrome	Lightning impact(s) in area from 16 km to 30 km around the aerodrome	No lightning impact	No data
	Reflectivity of 5 closely pixels >41 dBZ	CB TS	CB VCTS	CB	CB	CB No information
	$33 \leq$ Reflectivity of 5 closely pixels <41 dBZ	CB TS	CB VCTS	CB	TCU	TCU No information
	Reflectivity of 5 closely pixels $\leq$ 33 dBZ	CB TS	CB VCTS	CB		No information
	No data	CB TS	CB VCTS	CB	No informati on	No information No information

https://www.met.hu/idojaras/aktualis_idojaras/radar/
https://www.met.hu/ismertetok/radar_ismerteto.pdf

